

Styrelsen för Ölands Naturskyddsförening, krets av Svenska Naturskyddsföreningen, avger härmed följande verksamhetsberättelse för år 2016.

Styrelse och andra uppdrag

Styrelsen har under året haft följande sammansättning: Naja Magnusson (ordförande och medlemsansvarig), Jan Herrmann (vice ordförande), Anders Leander (kassör och kontaktperson), Åsa Bodenmalm (Natur och Kultur redaktör), Börje Ekstam (ledamot), Gunnar Kvarnbäck (ledamot), Pav Johnsson (ledamot), Liselotte Wetterstrand Waldenström (ledamot) och Urban Anjar (ledamot).

Övriga **förtroendeuppdrag**: Stefan Svenaeus (hemsidesansvarig), Staffan Arvegård (representant i Årets Ölandsfotograf, tillika adjungerad i styrelsen), Lisa Tengö (projektledare Ängsskötsel).

Staffan Arvegård var kretsens representant, och Jan Herrmann ersättare, i **Länsförbundets** styrelse. Naja Magnusson, Bertil Lundgren, Anders Leander och Eva Öberg var kretsens ombud vid **länsstämman** i Nybro 13 april. Naja Magnusson och Jan Herrmann representerade kretsen vid Naturskyddsföreningens **riksstämma** i Norrköping 17-19 juni. Pav Johnsson representerade kretsen vid **Station Linnés** årsmöte. Jan Herrmann representerade kretsen i styrelsen för **Ölands vattenråd**. Gunnar Kvarnbäck representerade kretsen i Aktionsgruppen mot fossilgasutvinning på Öland (**AMFÖ**).

Valberedning har varit Caroline Kindblom Landtmanson, Eva Öberg och Lisa Tengö.

Digitala versioner av kretsens protokoll och arbetsmaterial **arkiveras** i kretsens mötesrum i Naturkontakt (<https://naturkontakt.naturskyddsforeningen.se/grupper/on-olands-naturskyddsforening>)

Medlemsantal

Som medlemmar i Ölands Naturskyddsförening räknas medlemmar i Svenska Naturskyddsföreningen som är bosatta eller har sitt säte på Öland samt övriga som valt att tillhöra kretsen. Under året 2016 hade kretsen 567 (571) medlemmar, varav 334 (342) fullbetalande och 233 (229) familjemedlemmar (föregående år inom parentes).

Revisorer

Under året har Gabriel Klingenstierna och Rolf Lindström varit revisorer. Sven-Olof Aleljung och Anders Marell har varit ersättare.

Verksamhet

Under året har **styrelsen** haft 3 protokollförda sammanträden; 11 februari på Halltorps Gästgiveri, 14 april på Trossen i Färjestaden och 6 september hos Jan Hn i Färjestaden.

Årsmötet hölls den 20 mars på Ölands Folkhögskola i Torslunda, varvid Fältbiologernas ordförande Minou Moon berättade om den föreningens aktiviteter, dock föga från Paris-klimat-mötet som tänkt var, 19 deltagare.

Vårprogrammet presenterades i Landborgen som skickades ut till alla fullbetalande medlemmar. Aktiviteterna presenterades på kretsens hemsida. Sommar- och höstprogrammet publicerades i skriften **Natur och Kultur på Öland**. Denna trycktes i 33 000 exemplar och distribuerades till hushåll, företag, bibliotek och turistanläggningar på Öland. Åsa Bodenmalm var ansvarig för produktion, annonsförsäljning och utgivning. Station Linné fick en gratisannons dess insamling för inköp av mark.

År 2014 utvecklade kretsen en helt ny **hemsida** (<http://oland.naturskyddsforeningen.se>), nu med utmärkt funktion med Stefan Svenaeus som redaktör. På hemsidan annonseras alla kommande aktiviteter, ibland även referat från dessa, vad som "är på gång" från länsförbund och riks, samt de mycket uppskattade månadskrönikan, som skrivs av någon i styrelsen eller andra personer med engagemang i Ölands natur. Dessa handlade detta år om allt från vattenbristen, energianvändning och köttdjursdebatten, via natur för nysvenskar, musik och skördefest till vårtecken, ängsslåtter, blomsterprakten, flyttfåglar, vätarnas liv, samt årets Ölandsfotograf. Mest lästa krönikan var juni månads "Öland, kulturön", knappt 200 besök (de från starten 37 krönikorna visar ett genomsnitt på 82 besökare). Sammanlagt gjordes detta år 32 inlägg på hemsidan, vilket resulterade i 11 279 besök (från starten 32 758, på ca tre år). Särskilt populära att läsa har varit "Smultronställen" och "Årets Ölandsfotograf", 2931 respektive 906 besök sedan start (2014).

Antalet personer som gillade ÖN:s **Facebook**-grupp har ökat ytterligare, under 2016 var det 564 personer.

Naturvård – biologisk mångfald

Under vintern har **utfodring av vinterfåglar** i Beijershamn pågått till minne av Rigmor Bohm. Staffan Arvegård har ansvarat för matningsschema och anskaffande av foder, några närboende och vidtalade medlemmar (inkl. Staffan) har skött aktiviteten.

Fagning av Rune Jons äng 19 mars, arrangerat tillsammans med Torslunda hembygdsförening, 11 deltagare.

Fenologiexkursioner 3 april utanför Borgholm (Naja Magnusson och Börje Ekstam) och Ölands Skogsby (Stefan Svenaeus), sammanlagt 8 deltagare.

Bokens dag 21 april besöktes av Johan Eklöv, som på Borgholms stadsbibliotek berättade om sin nya bok "Fladdermöss i en värld av ekon", 11 deltagare. Detta ingick i Framtidsveckan, arrangerad av Länsförbundet och Studieförbundet Kalmar.

Träddöden på Öland 27 april i Smedby sockenstuga, med fokus på problemen för ask och alm, med experterna Pia Backlund och Lennart Hamrin, 31 deltagare.

Skådarskolans Gökotta 21 maj, i samarbete med naturum Ottenby och ÖOF, familjeaktivitet, 21 deltagare.

Naturnatten 5 juni, med aktiviteter vid Gråborg från kl. 18.00 till ca 22.30. Årets upplaga lockade sammanlagt ca 40 deltagare, och innehöll ett varierat program; ängsblommor, fladdermöss, smådjur i vatten, info om Ölands vattenråd, ekologisk mat av olika slag, info om solceller, tipspromenad, musik av gruppen Lakeside view. Årets Ölandsfotograf Mattias Ingeman presenterades av Staffan Arvegård (se nedan), som även offentliggjorde temat för 2017 års tävling; "Ölands vatten". Naturnatten organiserades av Liselotte Wetterstrand Waldenström, till vilken riktades ett stort tack för allt arbete. Ölandsbladet rapporterade.

De vilda blommornas dag 19 juni genomfördes vid Slottsskogen (Börje Ekstam) och vid Vickleby (Åsa Bodenmalm), och samlade 29 respektive 24 deltagare.

Årets Ölandsfotograf vernissage 2 juli på Borgholms stadsmuseum. Tävlingen är ett samarrangemang mellan Ölands Naturskyddsförening, Ölandsbladet och Ölands skördefest. I projektgruppen har ingått Staffan Arvegård (projektledare), Maria Wiell och Tommie Skoog. Bland ett sexton bidrag på temat "Det öländska lantbruket" utsågs Mattias Ingeman till Årets Ölandsfotograf 2016, vilket tillkännagavs i samband med naturnatten 5 juni. I juryn ingick Maria Wiell, Staffan Arvegård och Tommie Skoog. Efter vernissagen 2 juli på Borgholms stadsmuseum där utställningen hängde under juli, har den sedan visats på Naturum Ottenby, Biblioteket i Färjestaden och på Ölands bank i Borgholm. Diplom, prissumman 10 000.- samt vandringpriset, en kamera i glas, utdelades i samband med invigningen av skördefesten i Borgholm 28 september. I samband med utställningarna och en presentation i Ölandsbladet samt på Ölandsbladets hemsida har en av bilderna utsetts till årets bild genom omröstning. Aktuell information om tävlingen finns utlagd på Ölands Naturskyddsförenings och Ölands skördefests webbplatser och information om tävlingen har spritts bland annat på Facebook och i Ölandsbladet.

Slätter av Rune Jons äng 16 juli, ett samarrangemang med Hembygdsföreningen och Capella-gårdens trädgårdskurs, lockade ca 25 personer; Lisa Tengö samordnade.

BioBlitz 22-24 juli, i/vid Horns naturreservat och Hornsjön, ordnat av Pav Johnsson. De genomförda 5-6 aktiviteterna/inventeringarna av allehanda organismer lockade ca 40 deltagare, varav hälften från "allmänheten". Verksamheten resulterade enligt Pav i 36 nya arter för Öland och en ny art för Sverige.§

Natur(foto)festival i Kastlösa 13 augusti, samarrangemang med Naturfotograferna, ordnat av Staffan Arvegård. Bildvisning av flera framstående fotografer och en fototävling, ca 70 deltagare.

Miljöfrågor

Ölands vattenförsörjning 18 april, diskussionsmöte med en inledning av Lars Kylefors kring bakgrund och dagsläget, 28 deltagare. Detta ingick i Framtidsveckan, arrangerad av Länsförbundet och Studieförbundet Kalmar.

Strandfyndsvandring 14 augusti, samarrangemang med Ölands vattenråd, längs havsstränder blev sorgligt dåligt besökta. Vid Saxnäs camping kom två journalister + arrangören Jan Herrmann, och vid Vikegårds camping bara arrangörerna Börje Ekstam och Fredrik Fredriksson, alltså inga deltagare från allmänheten. Dock resulterade Saxnäs i bra reportage i Ölandsbladet och Barometern, samt ca tio minuters intervju i P4 Kalmar.

Södras verksamhet 8 augusti, en inbjudan till länets kretsar till studiebesök på Södra Cell i

Mönsterås, som en uppföljning av förra årets möte med Södra, då om synsätt på Skogsbrukets miljöproblem. Från ÖN deltog i år Naja Magnusson och Staffan Arvegård, vilka rapporterade att fokus denna gång var på produktionen och brukets tillverkning och processer, inte skogsbruket i sig. Deltagarna menade att Södra är ganska öppna för ”naturvårdens synpunkter”, och tar till sig dessa, om än i olik grad, och att det ofta föreligger en skillnad mellan centrala ”teoretiska” direktiv och entreprenörernas praktiska verklighet, kanske inte alltid så naturvårdande. Vi rekommenderades att ta del av material och inlägg på Naturskyddsföreningens hemsida Skogsnätverket (<http://www.naturskyddsforeningen.se/vad-du-kan-gora/som-medlem/skogsnatverket>).

Höstbålen/vårdkasarna 29 augusti, samarrangemang med Ölands vattenråd, tändes på ett tiotal platser (hamnar) på Öland, för att ta farväl av sommaren och markera den gemensamma Östersjön och vårt ansvar för dess vatten. På flertalet ställen fanns någon från Vattenrådet eller ÖN att säga något om detta arrangemang. Totalt ca 650 deltagare.

Klädbytdagen 3 september i Mörbylånga, arrangerad av ÖN (Naja Magnusson) tillsammans med Mörbylånga kommun, ca 10 deltagare.

Julmessa Skäftekärr 4 - 6 november. Besökare visades hur bibatteri, humleholkar, fladdermusholkar och fågelholkar kan byggas. Besökare fick själva bygga dessa med försågade delar som tagits fram av Ewa och Anders Paulsson vid Böda Allservice. Kretsen är särskilt tacksam för den värdefulla sponsringen. Många besökare utnyttjade tillfället att bygga på fredag och lördag, men på söndagen blev verksamheten inställd pga. miserabelt väder. Bordet bemannades av Gunnar Kvarnbäck, Eva Pohl och Börje Ekstam.

Yttranden

Leaderprogrammet. ÖN protesterade i februari mot att Jordbruksverket uteslutit Kalmar och Öland från lokalt ledd utveckling inom Landsbygdsprogrammet (Leaderprogrammet) 2014-2020. ÖN menar att detta kommer att få negativa konsekvenser för landsbygdsutvecklingen i ett område där behoven av lokal utveckling är stor. Jordbruksverket har nu svarat ÖN och förklarar att uteslutningen beror på penningbrist. I stället för att minska tilldelningen något till alla områden som har Leader har man valt att utesluta fem områden, varav Öland är ett. Uteslutningen beror inte på sämre verksamhet i dessa områden. På vilka grunder Jordbruksverket valt bort dessa områden framgår inte av skrivelsen. Jordbruksverket hänvisar oss till andra former för stöd till Landsbygdsutveckling. Hur detta ska kunna kompensera bortfallet beskrivs inte närmare. ÖN är fortsatt starkt kritisk till uteslutningen av Kalmar och Öland. Beslutet går inte att överpröva. Det är anmärkningsvärt att Jordbruksverket inte är tydligare med på vilka grunder man uteslutit vissa områden och behållit andra.

Köttkonsumtion. Med anledning av samhällsdebatten om konflikten mellan att köttproduktion har en negativ inverkan på klimatet och att betesdjur i odlingslandskapet har en ytterst viktig funktion för biologisk mångfald och landskapsbild, inte minst på Öland med landets största sammanhängande strandängar och världens största ytor med alvarvegetation, gick ÖN:s styrelse i februari på hemsidan ut med följande budskap: Ät mindre kött – men ät svenskt kött. Gärna ekologiskt och allra helst från naturbeten.

Glyfosfat-preparat. Vi konstaterade i augusti att ÖN och Ölands Vattenråd var rätt ute i sina varningar i tidigare inlägg i frågan om glyfosfat-preparat med tillsatsmedlet POEA (polyetoxilerade talgaminer) och att begränsa användningen av glyfosatmedlen (t ex roundup)

tillsatsmedlet i preparaten, eftersom EU-kommissionen i juni beslutade att rekommendera medlemsländerna att stoppa.

Styrelsen vill tacka alla som deltagit i vår strävan för en hållbar utveckling och en rik naturmiljö.

Öland i mars 2017

Urban Anjar

Åsa Bodenmalm

Börje Ekstam

Pav Johnsson

Jan Herrmann

Gunnar Kvarnbäck

Anders Leander

Naja Magnusson

Liselotte Wetterstrand Waldenström